

**«Έτο μεταναστευτικό δίκαιο στην πράξη: Άσυλο,
Ακυρωτική διαδικασία, Ιθαγένεια»**

**ΔΣΛάρισας – ΕΔΑΜ – Νομική Βιβλιοθήκη,
Λάρισα, 22.01.2010**

**«Άσυλο: Η διοικητική συνεργασία
στην Ευρωπαϊκή Ένωση»**

**Αθανάσιος Πιτσιόρλας
δικηγόρος Θεσσαλονίκης
υποψ. διδάκτωρ**

01. Εισαγωγή: Οι ανάγκες διοικητικής συνεργασίας και ο ορισμός

- Άσυλο – Θεωρητικό ζήτημα ή καθημερινή ανάγκη;
- Διακυβερνητικό και κοινοτικό **δίκαιο**: Η Schengen (1985, 1990), το Δουβλίνο (1990/97), το Amsterdam (1997/99), η Λισσαβώνα (2007)
- Οι μακρο**ανάγκες** [διεθνές & κοινοτικό περιβάλλον]
- Η ειδική **ανάγκη** [προσδιορισμός υπεύθυνου Κ/Μ σε περιβάλλον κοινών προβλημάτων & αλληλεγγύης]
- **Ορισμός** διοικητικής συνεργασίας: «οι σχέσεις των Κ/Μ σε επίπεδο διοικήσεων και Επιτροπής για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής για το άσυλο.»

02. Συνταγματικές βάσεις για το άσυλο

- Ένα **ολόκληρο, άρθρο 78**, στο Κεφάλαιο 2, Τίτλος V, της σημερινής Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε.Ε (όσο και Σ ΕΚ (Τίτλος IV) μετά το Amsterdam), με τίτλο «πολιτικές για τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση» είναι αφιερωμένο στην πολιτική ασύλου.
- Και **ένα δικαίωμα**: Άρθρο 18 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Πρωτ/λο Νο 30).

03. Νομικές βάσεις για το άσυλο .02

Τέσσερις Κανονισμοί

- 1) Κανονισμός 343/2003 = Συμβούλιο
- 2) Εφ. Κανονισμός 1560/2003 = Ε. Επιτροπή
- 3) Κανονισμός 2725/2000 = Συμβούλιο
- 4) Εφ. Κανονισμός 407/2002 = Συμβούλιο
- —άλλη νομοθεσία (4 Οδηγίες)
Και
- Οδηγία 95/46/ΕΚ & Καν. 45/2001
- Εθνικά και Κοινοτικά
κοινοτ. όργανα όργανα

04. Αντικείμενο των 4 νομοθετημάτων

- **Κανονισμός 343/2003:** Θέσπιση κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου από υπήκοο τρίτης χώρας.
- **Κανονισμός 1560/2003:** Πρακτικά μέτρα για την εφαρμογή του κανονισμού 343/2003.
- **Κανονισμός 2725/2000:** Θέσπιση του Eurodac για την σύγκριση δακτυλικών αποτυπωμάτων (προς εφαρμογή του Κανονισμού 343/2003!).
- **Κανονισμός 407/2002:** Ειδικά μέτρα για τη λειτουργία του συστήματος Eurodac.

05. Προυποθέσεις και λειτουργία της συνεργασίας

- 21 κριτήρια προσδιορισμού υπεύθυνου Κ/Μ.

Αυτονόητη η ύπαρξη αίτησης για άσυλο!

Προυπόθεση συνεργασίας:

- **Αίτηση κράτους μέλους προς άλλο κράτος**

Τρία είδη αιτημάτων:

- 1] Ανταλλαγής πληροφοριών
- 2] Αναδοχής αιτούντος άσυλο
- 3] Ανάληψης εκ νέου αιτούντος άσυλο.
- - Μεταγωγές

06. Μορφές συνεργασίας

- Δίκτυο συνεργασίας 27 Κ/Μ + 3 + Ε. Επ/πής
- Προπάντων διμερής συνεργασία.
- Σύναψη διμερών «διοικητικών διακανονισμών» στα εξής πεδία μόνο:
 - 1] Ανταλλαγή πληροφοριών.
 - 2] Ανταλλαγή υπαλλήλων-συνδέσμων
 - 3] Απλούστευση διαδικασιών και μείωση των προθεσμιών διαβίβασης & εξέτασης αιτημάτων

07. Περιεχόμενο διοικ. συνεργασίας.1

Στόχος. Για να εντοπιστεί το Κ/Μ

- υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση ασύλου,
- να εξεταστεί η αίτηση,
- και να εκτελεστούν όλες οι άλλες υποχρεώσεις από τον Κανονισμό 343/2004
- **1]** Ανακοινώνονται κατάλληλα, συναφή και μη υπερβαίνοντα το αναγκαίο μέτρο προσωπικά δεδομένα του αιτούντος άσυλο.
- **2]** (Μπορεί να) ανακοινώνονται οι λόγοι της αίτησης ασύλου εφόσον το ζητήσει κράτος μέλος.
- **3]** **Η απάντηση δίνεται εντός έξι εβδομάδων.**

08. Περιεχόμενο διοικ. συνεργασίας.2

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που μπορεί να ζητήσει ένα Κ/Μ περιορίζονται στα ακόλουθα (**Α Κατηγορία**):

- **α)** στοιχεία ταυτότητας του αιτούντος & μελών οικογένειας
- **β)** έγγραφα ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα
- **γ)** άλλα στοιχεία απαραίτητα για τον προσδιορισμό της ταυτότητας. Περιλαμβάνονται τα δακτυλικά αποτυπώματα
- **δ)** τόποι διαμονής και ταξιδιωτικά δρομολόγια
- **ε)** τίτλοι διαμονής ή θεωρήσεις που έχουν εκδοθεί από Κ/Μ,
- **στ)** ο τόπος όπου υποβλήθηκε η αίτηση και
- **ζ)** οι ημερομηνίες κατάθεσης πιθανής προηγούμενης και τωρινής αίτησης, το στάδιο της διαδικασίας και το αποτέλεσμα τυχόν ληφθείσας απόφασης.

09. Επιφυλάξεις υπέρ ερωτώμενου Κ/Μ

Δεύτερη μίνι κατηγορία πληροφοριών:

- «οι λόγοι που επικαλείται ο αιτών στην αίτησή του.
Και
- Ο[ι] λόγο[ι] απόφασης που τυχόν έχει ληφθεί για αυτόν»

Δύο λόγοι άρνησης:

- Εφόσον η γνωστοποίηση μπορεί να θίξει
- **α)** τα ουσιώδη συμφέροντα του κράτους μέλους και
- **β)** την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου ή άλλου προσώπου.
- Πρόσθετη προϋπόθεση: η γνωστοποίηση απαιτεί τη γραπτή συναίνεση του αιτούντος άσυλο.

10. Η τεχνική βάση της διοικητικής συνεργασίας .01

- 1. Η τεχνική βάση της διοικητικής συνεργασίας **ονομάζεται** «Eurodac»
- **Λειτουργία:** Δεξαμενή αποθήκευσης, επεξεργασίας και σύγκρισης δεδομένων αλλοδαπών
- **Λόγος:** Βοηθά να προσδιοριστεί το κράτος που είναι υπεύθυνο να εξετάσει αίτηση ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος της ΕΕ.
- **Έδρα:** Ευρωπαϊκή Επιτροπή: – Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης + συνδρομή 1) Γενικής Διεύθυνσης «Προσωπικό και Διοίκηση», Διεύθυνση Πληροφορικής, και 2) Γενικής Διεύθυνσης 'Επιχειρήσεις', Μονάδα IDA.

11. Η τεχνική βάση της διοικητικής συνεργασίας .02

Τα τρία συστατικά του «Eurodac»:

- 1) Η κεντρική **μονάδα** για τη λειτουργία της κεντρικής βάσης δεδομένων (**Υπηρεσία!**)
- 2) Η μηχανογραφημένη κεντρική **βάση**.
(Αποθήκευση, επεξεργασία και σύγκριση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων).
- 3) Τα **μέσα διαβίβασης** δεδομένων μεταξύ κρατών μελών & κεντρικής βάσης δεδομένων.

12. Τρεις κατηγορίες δεδομένων

Κατηγορία		Ποσότητα δεδομένων	Διατήρηση ΚΑΙ χρήσεις	Πρόωρη διαγραφή?
Κατηγορία I	Αιτούντες άσυλο	10 δακτυλικά αποτυπώματα	10 έτη [Επεξεργασία, Αποθήκευση & Σύγκριση με II	Απόκτηση ιθαγένειας
Κατηγορία II	Συλληφθέντες στα σύνορα	10 δακτυλικά αποτυπώματα	2 έτη [Αποθήκευση Σύγκριση με I]	-Άδεια -Ιθαγένεια -Εγκατ/ιση εδάφους
Κατηγορία III	Συλληφθέντες σε έδαφος Κ/Μ	10 δακτυλικά αποτυπώματα ή δείκτες.	Μόνο σύγκριση με I	

08/07/2015

13. Μερικά δεδομένα του Eurodac

1] Δεδομένα κεντρικής βάσης Eurodac (31.12.2007)

Κατ/ρία I	Κατ/ρία II	Κατ/ρία I (Μπλοκ)	Σύνολο
1.005.323	80.923	24.464	1.086.246

2] Αιτήσεις ασύλου

2007	2006	2005	2004	2003
197.284	165.958	187.223	232.205	246.902

3] Σύνολο επιτυχημένων συναλλαγών

2007	2006	2005	2004	2003
300.018	270.611	258.684	287.938	271.573

14. Διοικητική συνεργασία και προσωπικά δεδομένα

- Eurodac: πολύ αυστηρό σύστημα: Κανόνες για χρήση, προστασία, ασφάλεια προσωπικών δεδομένων & ευθύνη
- Οι πληροφορίες που ανταλλάσσουν τα Κ/Μ στο πλαίσιο της διοικητικής συνεργασίας μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς του Κανονισμού 343/2003 (άρθ. 21§ 1).
- Εντός του Κ/Μ οι πληροφορίες κοινοποιούνται μόνο σε διοικητικές και δικαστικές αρχές που ασχολούνται α) με τον προσδιορισμό του Κ/Μ που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου β) την εξέταση της αίτησης ασύλου και γ) την εκτέλεση υποχρεώσεων από Κανονισμό 343/2004 (άρθρο 21 § 7)
- **Κράτη μέλη**: Νόμιμη καταγραφή, διαβίβαση, ακρίβεια & ενημέρωση, καταχώριση, αποθήκευση, διόρθωση & διαγραφή από την κεντρική βάση, νόμιμη χρήση.
- **Ευρ. Επιτροπή**: Αντίστοιχες υποχρεώσεις με τα Κ/Μ.

15. Διοικητ. συνεργασία & ασφάλεια

Τα Κ/Μ πρέπει να τηρούν 7 είδη ελέγχων:

- (1) Έλεγχος εισόδου στις εθνικές εγκαταστάσεις (Eurodac).
- (2) Έλεγχος υποθεμάτων δεδομένων. Αποτροπή κάθε επέμβασης στα δεδομένα Eurodac από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα.
- (3) Έλεγχος καταχώρισης δεδομένων. Ποια δεδομένα καταχωρήθηκαν στο Eurodac, τότε και από ποιον (ιχνηλασιμότητα)
- (4) Έλεγχος εισαγωγής δεδομένων.
- (5) Έλεγχος πρόσβασης. Μόνο εξουσιοδοτημένα πρόσωπα έχουν πρόσβαση και μόνο στα δεδομένα του τομέα αρμοδιότητάς τους.
- (6) Έλεγχος διαβίβασης. Ελέγχεται και εξακριβώνεται σε ποιες αρχές διαβιβάζονται δεδομένα που καταχωρήθηκαν στο Eurodac.
- (7) Έλεγχος μεταφοράς. Από ή προς την κεντρική βάση & κατά τη μεταφορά υποθεμάτων δεδομένων από & προς κεντρική μονάδα.

Η Επιτροπή υπεύθυνη για τις παραμέτρους στην κεντ. μονάδα.

16. Διοικητική συνεργασία και δικαιώματα αιτούντος άσυλο

- 1] **Δικαίωμα** ενημέρωσης για τηρούμενα δεδομένα κατά τη λήψη δακτ. αποτυπωμάτων (υποχρέωση λήψης δεδομένων, υπεύθυνος επεξεργασίας, σκοπός, αποδέκτες δεδομένων, δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα)
- 2] **Δικαίωμα** ενημέρωσης για τα καταχωρημένα δεδομένα στο Eurodac και το κράτος που τα καταχώρησε
- 3] **Δικαίωμα** πρόσβασης (άρ. 12 Οδηγία 95/46/EK)
- 4] **Δικαίωμα** διόρθωσης ή διαγραφής εσφαλμένων δεδομένων
- 5] **Δικαιώματα** σε συνδρομή και παροχή συμβουλών από την εθνική εποπτική αρχή
- 6] **Δικαιώματα** άσκησης προσφυγής και μύνησης

17. Διοικ. συνεργασία & αστική ευθύνη

Αστική ευθύνη στο πλαίσιο της Eurodac

Α. Είδη ευθύνης

- Αστική ευθύνη από πράξη ή παράλειψη.
- Ειδική περίπτωση ευθύνης κράτους μέλους: Παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
- Γενική περίπτωση (υποκειμενικής) ευθύνης: Για «κάθε πράξη ασυμβίβαστη με κανονισμό 2725/2000».

Β. Υπόχρεοι και δικαιούχοι αποζημίωσης

- Αστική ευθύνη κατά της ΕΕ.
- Αστική ευθύνη κατά κράτους μέλους.
- Αστική ευθύνη υπέρ αιτούντος άσυλο.
- Αστική ευθύνη υπέρ κράτους μέλους.
- Αστική ευθύνη υπέρ Ευρ. Ένωσης (από παράλειψη).

18. Η διοικητ. συνεργασία στο ΔΕΕ;

C-19/08 **Petrosian** (29.1.2009) [Καν/σμός 343/2003].

-Οικογένεια αρμένων ζήτησε άσυλο στη Σουηδία.

Αντικείμενο: Ερμηνεία άρθρου 20 Καν. 343/2003:

Αφετηρία χρόνου μεταφοράς του αιτούντος άσυλο από την αιτούσα στην αποδέκτρια χώρα (εξάμηνο, καταρχήν).

Το ΔΕΕ συγκεκριμενοποίησε ότι ο χρόνος μεταφοράς από την αιτούσα χώρα, η νομοθεσία της οποίας προβλέπει ανασταλτικό αποτέλεσμα ένδικου βοηθήματος, στην χώρα αποδέκτρια του αιτούντος άσυλο, τρέχει όχι από την έκδοση της προσωρινής απόφασης αλλά «από την έκδοση της δικασ. απόφασης η οποία αποφαίνεται για το νομότυπο της διαδικασίας και η οποία δεν πρόκειται πλέον να εμποδίσει την εφαρμογή της διαδικασίας».

19. Η διοικητ. συνεργασία στο ΔΕΕ;

Διαδικασίες εκδίκασης προδικαστικών ερωτημάτων στο πεδίο «βίζα, άσυλο και μετανάστευση»

1] Κανονική διαδικασία

2] Γρήγορη διαδικασία (από 1.3.2008)

3] Επείγουσα διαδικασία (από 1.3.2008)

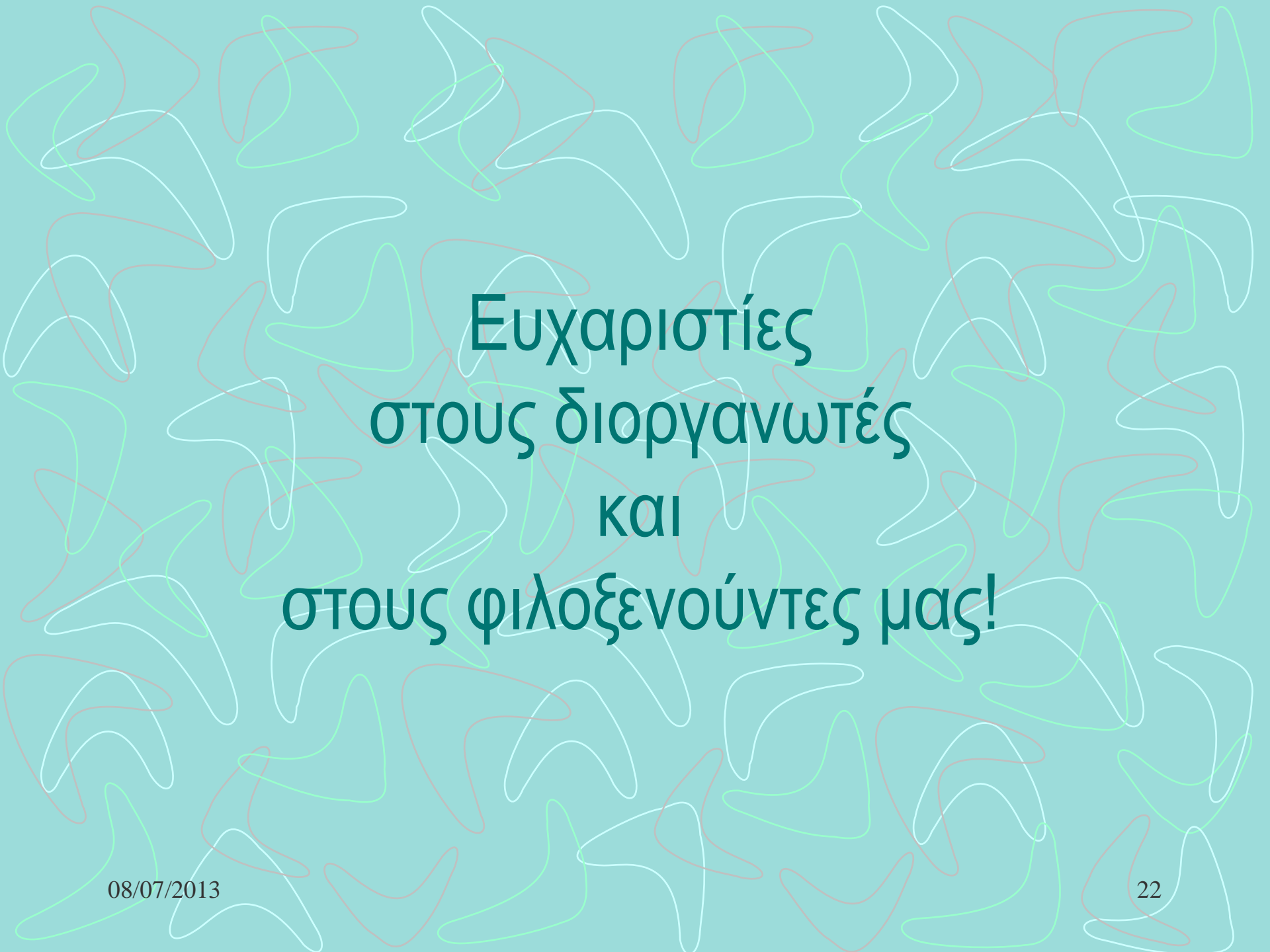
(Πραγματική και νομική αιτιολογία για επείγουσα διαδικασία!)

- Υπόθεση Petrosian (1/2009) – Χρόνος εκδίκασης 12μισι μήνες.
- Υπόθεση Elgafaji (2/2009) – Χρόνος εκδίκασης 14 μήνες.
- Υπόθεση Gadzoen (11/2009) – Χρόνος εκδίκασης 2μισι μήνες επί ~~όχι~~ εύκολης υπόθεσης!

20. Εκτίμηση της διοικ. συνεργασίας

Το γενικό αποτέλεσμα είναι θετικό. Αρκετά επιμέρους προβλήματα:

1. Καθυστερημένη διαβίβαση δακτυλικών αποτυπωμάτων. Αποτέλεσμα ο εσφαλμένος προσδιορισμός του υπεύθυνου Κ/Μ.
 2. Μη τήρηση των προθεσμιών που προβλέπει ο Κανονισμός 343/2003
 3. Οι μεταφορές είναι ένα από τα βασικά προβλήματα στο άσυλο.
 4. Αποκλίνουσες εκτιμήσεις για την εφαρμογή διατάξεων από τα Κ/Μ, όπως η ρήτρα κυριαρχίας (άρθ. 3 § 2) και η ανθρωπιστική ρήτρα (15, Καν 343/03)
 5. Η υποχρεωτική διαγραφή δεδομένων (άρθρα 7 και 10 § 2 343/2003) δεν γίνεται τακτικά γιατί το Κ/Μ που τα εισήγε στην κεντρική μονάδα δεν γνωρίζει την αλλαγή του καθεστώτος προσώπου που ζητά άσυλο.
 6. Δυσχερής η ανάλυση των στατιστικών των χωρών από την Επιτροπή [«σοβαρή ανακολουθία μεταξύ αιτήσεων & αποφάσεων που κάθε Κ/Μ έλαβε από άλλα Κ/Μ (εισερχόμενα δεδομένα) και αριθμών αιτήσεων & αποφάσεων που απέστειλε σε άλλα Κ/Μ (εξερχόμενα δεδομένα).» [COM (2007) 299, p.4]
Οι στατιστικές της κεντρικής μονάδας του EURODAC είναι πιο αξιόπιστες.
- Για όλα τα εντοπισθέντα προβλήματα η Επιτροπή πρότεινε το 2008 (COM (2008) 820) λύσεις μέσω τροποποίησης του Κανονισμού Δουβλίνο II.

Ευχαριστίες
στους διοργανωτές
και
στους φιλοξενούντες μας!